

# Rasespesifikk avlsstrategi (RAS) for Amerikansk cocker spaniel



Versjon 1

Gyldig t.o.m. 1.1.2020



**Norsk  
Kennel Klub**  
HUNDEEIERNES ORGANISASJON



## Innhold

Generelt .....	3
Rasens historie; bakgrunn og utvikling .....	3
Overordnet mål for rasen .....	3
Rasens populasjon.....	3
Populasjonsstørrelse .....	3
Gjennomsnittlig kullstørrelse .....	3
Innavlsgrad.....	3
Bruk av avlsdyr .....	3
Innhenting av avlsmateriale fra andre land .....	4
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål.....	4
Prioritering og strategi for å nå målene.....	4
Helse.....	4
Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen .....	4
Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter .....	4
Forekomst av reproduksjonsproblemer .....	4
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål.....	4
Prioritering og strategi for å nå målene.....	5
Mentalitet og bruksegenskaper .....	5
Jaktprøver, bruksprøver og mentaltester .....	5
Mentalitet og bruksegenskaper i forhold til rasestandarden .....	5
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål.....	5
Prioritering og strategi for å nå målene.....	5
Atferd.....	5
Atferdsproblemer.....	5
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål.....	5
Prioritering og strategi for å nå målene.....	5
Eksteriør.....	6
Eksteriørbedømmelser .....	6
Overdrevne eksteriørtrekk .....	6
Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål.....	6
Prioritering og strategi for å nå målene.....	6
Oppsummering .....	6
Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål .....	6
Plan for videre arbeid i klubben .....	6

## Generelt

### Rasens historie; bakgrunn og utvikling

Rasen har samme opphav som engelsk cocker spaniel, men utviklet seg parallelt i USA fra slutten av 1800-tallet. Lenge ble den regnet som samme rase som den engelske, men rundt 1940 fikk den en egen rasestandard og ble offisielt skilt fra sin engelske fetter. I USA kalles rasen bare "cocker spaniel" mens rasen som i Europa heter "cocker spaniel" kalles "engelsk cocker spaniel" i USA. Verd å merke seg om man kjøper engelskspråklige bøker om rasen! Også i USA var rasen opprinnelig brukt som støtende fuglehund (tar ikke stand), men utviklet seg etter hvert mer i retning av en utstillings- og selskapshund. Blant annet ble den etter hvert meget pelsrik. I dag er det helt unntaksvis at rasen benyttes til sitt opprinnelige arbeid, selv om det er dokumentert at en del individer fortsatt har gode jaktegenskaper.

De første individer av rasen kom til Norge kort etter andre verdenskrig, men rasen ble først vist på utstilling på 60-tallet. Den hadde da meget liten utbredelse. Rasen etablerte seg i Norge på 70-tallet, og vokste seg ganske stor på 80- og 90-tallet. Ikke minst var amerikanerens store fremgang på utstilling med på å gjøre den kjent. Lenge var amerikansk cocker spaniel den nest største spanielrasen i Norsk Spaniel Klub, men de siste årene har den vært forbigått av engelsk springer på registreringsstatistikken. Selv om den har sin største utbredelse som utstillings- og familiehund, har den også vist seg velegnet for andre oppgaver, bl.a. agility, hvor den har hatt store fremganger.

### Overordnet mål for rasen

Amerikansk cocker skal være en trivelig, enkel og allsidig familiehund med god helse. Rasens bruksegenskaper skal bevares.

## Rasens populasjon

### Populasjonsstørrelse

Siste ti år har det blitt født 176 valper pr. år. På 80- og 90-tallet var avlen noe mer utbredt enn pr. i dag. Rasens hendige størrelse og trivelige temperament har gjort den utsatt for en del useriøs avl med profitt som eneste motiv.

### Gjennomsnittlig kullstørrelse

4,5

### Innavlsgrad

Gjennomsnittlig de siste to år: 1,75 %. Noen få kull skiller seg ut med innavlsgrad over 6,25 %, høyeste er 10,84 %. Langt de fleste ligger fra 0 til 0,2 %. Innavl regnes ikke som noe problem i rasen.

### Bruk av avlsdyr

Det har stort sett vært bra bredde i avlen, og etter at grensene ble åpne, er det ikke noe problem å få tilgang til nye linjer. Det anbefalte maksimum for avkom etter ett enkelt individ, 5 % av populasjonen i en generasjon, utgjør 44 avkom for amerikaner. I løpet av de siste ti år har fem hanner mer enn 10 kull etter seg. En hund har 92 avkom, det finnes ytterligere to som har mer enn 50. Én tisper har 5 kull og 20 avkom.

### **Innhenting av avlsmateriale fra andre land**

Det innhentes jevnlig avlsmateriale fra bl.a. Sverige, Danmark, USA, Finland, Storbritannia m. fl.

### **Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål**

Vi ønsker en noe større bredde i avlen, at det avles flere kvalitetsdyr og færre fra den svakeste delen av populasjonen.

### **Prioritering og strategi for å nå målene**

Drive et enda bedre opplysningsarbeid, både overfor potensielle oppdrettere og valpekjøpere. Innføre registreringsrestriksjoner på øyenlysning, noe vi antar vil dempe deler av dagens ukontrollerte avl på individer helt uten meritter eller helsedokumentasjon.

## **Helse**

### **Generell beskrivelse av helsesituasjonen i rasen**

Rasen er som helhet sunn og frisk. De fleste amerikanere lever et langt liv med minimale problemer. Rasen har normal livslengde. Dog finnes flere kjente, arvelige lidelser hos rasen. De viktigste er ulike former for arvelige øyenlidelser, samt leversvikt. Rasens kraftige pels kan, i tilfeller med manglende og utilstrekkelig stell, disponere for helseproblemer med hud og ører. HD ser ut til å ha en relativt høy forekomst.

### **Forekomst av helseproblemer, sykdommer og/eller defekter**

HD: 35 er røntget de siste 10 år. 17 er fri, 12 har C, 5 har D og en har E. Det har tradisjonelt ikke vært oppmuntret til HD-røntging av rasen på grunn av dens beskjedne størrelse og vekt, og at det i liten grad har vært dokumentert lidelser som følge av en HD-diagnose.

Øyendiagnoser: En stor andel av de undersøkte individene har feilstilte øyenhår. Prolaps av tårekjertelen (cherry eye) er utbredt. Dette får sjelden alvorlige konsekvenser, og er enkelt å korrigere. Ellers er det mest utbredte problem i rasen ulike former for katarakt. Det er diagnostisert to tilfeller av PRA i rasen de siste ti år. Det er også diagnostisert unormale ligamenter i øyet, noe som kan disponere for glaukom. Det finnes trolig mørketall for glaukom.

Hud og eksem/allergier er utbredt. Noe av dette skyldes trolig eksterne faktorer som manglende stell og pleie.

### **Forekomst av reproduksjonsproblemer**

Rasen har ikke kjente reproduksjonsproblemer.

### **Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål**

Øyne: Feilstilte øyenhår (alvorlig grad) er ubehagelig for hunden. Bør følges med oppmerksomhet. Katarakt: Ønsker å forbedre situasjonen, med færre tilfeller.

Det er ønskelig med mer kunnskap om HD-status hos rasen. Statusen på de få individer som er røntget, er oppsiktsvekkende svak.

Forbedre kvalitet på hud, mindre allergier.

### **Prioritering og strategi for å nå målene**

**HD-staus:** Man bør oppfordre til røntging av flere dyr og innhente informasjon om status hos populasjonene i andre nordiske land.

**Øyne:** Feilstilte øyehår: Hunder med uttalt grad bør ikke brukes i avl. Hunder med moderat grad bør parres med en fri hund. Vi bør søke å spre mer kunnskap om tilstanden.

Innføre registreringsrestriksjoner for hunder med ukjent øyenstatus.

**Hunder som medisineres jevnlig for hud/allergi, bør ikke brukes i avl.**

Spre informasjon blant potensielle oppdrettere og valpekjøpere om stell og pleie av pels.

### **Mentalitet og bruksegenskaper**

#### **Jaktprøver, bruksprøver og mentaltester**

Til tross for at amerikaneren ikke er mye brukt som jakthund i dag, har de mye av sine opprinnelige egenskaper i behold. Mange amerikanere har bestått jaktanleggsprøve og har oppnådd resultater på spor og i lydighet og agility.

#### **Mentalitet og bruksegenskaper i forhold til rasestandarden**

De fleste amerikanere har et rasetypisk, livlig gemytt. Rasen er kvikkere og lettere å få «opp» og «ned» enn engelsk cocker.

#### **Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål**

Man bør forsøke å opprettholde de gode bruks- og jaktegenskaper rasen har i dag. 5 % av hundene på jaktanleggsprøve bør være amerikanske cocker spaniels.

### **Prioritering og strategi for å nå målene**

Oppfordre flere eiere til å starte med sine hunder på ulike typer prøver.

### **Atferd**

#### **Atferdsproblemer**

Selv om amerikanerne i det store og hele har et enkelt og trivelig gemytt, er amerikansk cocker er den av spanielrasene som oftest får anmerkning for svakt gemytt på utstilling. I 2011 fikk 12 hunder bemerket og trekk for skyhet (mest utbredt) og aggresjon i ringen.

Kvaliteten på gemyttet har gått tilbake de senere år, selv om noe av dette kan tilskrives at rasen av natur er meget følsom og lett lar seg påvirke på positiv og negativ måte.

#### **Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål**

Et mer stabilt og robust gemytt.

### **Prioritering og strategi for å nå målene**

Oppfordre oppdrettere til å ha større fokus på temperament. Spre mer informasjon om dette. Vurdere om det kan finnes anvendbare verktøy for å drive en mer systematisk kartlegging av adferd.

## **Eksteriør**

### **Eksteriørbedømmelser**

Kvaliteten på rasen er stort sett bra.

### **Overdrevne eksteriørtrekk**

Overdreven pels med feil struktur, som gjør det vanskelig for vanlige hundeeiere å holde hunden velstelt. For små tenner, veike kjeiver, små hoder. Dette er en fuglehund som skal være i stand til å apportere.

### **Beskrivelse av kortsiktige og langsiktige mål**

Forbedre de overnevnte trekk.

### **Prioritering og strategi for å nå målene**

Ta det opp med dommere, ber om at disse punktene overvåkes. Spre informasjon blant oppdrettere.

## **Oppsummering**

### **Prioritering av viktige kortsiktige og langsiktige mål**

Forbedring av temperament og generell helse, hud og øyne.

### **Plan for videre arbeid i klubben**

Klubben har nylig utarbeidet nye retningslinjer med anbefalinger for avl, både for amerikansk cocker og de øvrige rasene. Disse bør gjennomgås og revideres jevnlig.

Det bør søkes å opprette fungerende raseråd for amerikansk cocker, som kan jobbe med jevnlig å samle inn data og overvåke rasens utvikling i Norge.

Medlemsblad og andre kilder bør brukes aktivt for å spre informasjon om sykdomsbekjempende tiltak.